

Innhold

Forord	5
1. Innledning	13
2. Bayes' formel og vurdering av usikre bevis	26
2.1 Neglisjering av grunnfrekvenser i studenttester....	26
2.2 Bevisvurdering og Bayes' formel	36
2.2.1 Uformell bevisvurdering	36
2.2.2 Formell bevisvurdering.....	37
2.2.3 Bayes' formel	40
3. Årsaker til feilslutninger	47
3.1 Usikkerhet og sannsynlighet	48
3.1.1 Frekventistiske og bayesianske bevis.....	48
3.1.2 Mer sannsynlighetsteori i rettsalene	51
3.1.3 Bevisvurdering og hypotesetesting.....	54
3.1.4 Forvekslingen av betingede sannsynligheter.....	56
3.2 Ekspertfeil	61
3.2.1 Tradisjonell individualisering	62
3.2.2 DNA-bevis.....	68
3.2.3 Vitneutsagn og vitnepsykologi.....	69
3.2.4 Dommeren som bevisvurderer og dørvokter.....	71
3.3 Adferdsforskning og dommerfeil	74
3.3.1 Vurdering av vitneutsagn	74
3.3.2 Intuisjonens villedning.....	75
3.3.3 Trangen til å finne årsaker	77
3.3.4 Tilgjengelighet av forklaringer.....	78
3.3.5 Grunnfrekvenser.....	79
3.3.6 Aktors kognitive feilslutning.....	80
3.3.7 Forsvarers kognitive feilslutning.....	82
3.3.8 Konjunksjonsfeil.....	82

3.3.9	Daglige «mirakler»	83
3.3.10	Bekreftelsesskjevhet	84
3.4	Oppsummering om usikkerhet og manglende rasjonalitet	85
4.	Mer om Bayes' formel	90
4.1	Bayes' formel på odds-form	90
4.2	Implikasjoner vedrørende rimelighetsbrøken	94
4.3	Usikkerhet om usikkerheten	95
4.4	Relevant populasjon	98
4.5	Valg av forhåndssannsynlighet	104
4.6	Konsistens	105
5.	Illustrasjoner av bruk av Bayes' formel	107
5.1	Skyld og uskyld	107
5.2	Blå eller grønn ulykkesbuss	110
5.3	Lommetyveri	112
5.4	Drap	116
5.5	Blodtype	117
5.6	Rimelighetsbrøkens relevans for konkrete rettssaker	120
5.6.1	Fotavtrykk og skotyper	120
5.6.2	Kuler fra skytevåpen	122
5.6.3	Fiberspor	125
6.	Feilslutninger i konkrete rettssaker	128
6.1	Aktors feilslutning	128
6.1.1	Sally Clark-saken	128
6.1.2	R v. Barry George	131
6.1.3	Rødseth-saken	132
6.1.4	Ulnarisnerve-saken	133
6.1.5	Williams v. State – fibre av gulvtepper ...	136
6.1.6	Lucia de Berk-saken	136
6.1.7	Dreyfus-saken	138
6.2	Forsvarers feilslutning	141
6.2.1	O. J. Simpson	141
6.2.2	P-pilledom I	141
6.2.3	Kjeledommen	142
6.3	Forveksling av avhengige og uavhengige sannsynligheter	143
6.3.1	People vs. Collins	143
6.3.2	Misforståelse om bruk av Bayes' formel i New Jersey	144

INNHold

6.4	Bruk og misbruk av statistiske undersøkelser	145
6.4.1	Reddet fra henrettelse av standardavviket – Hall v. Florida.....	145
6.4.2	Sak om diskriminering – Moultrie v. Martin.....	147
6.4.3	Skogbrann-saken	149
6.4.4	Kombinatorikk ved Bergen Byrett	152
6.4.1	P-pilledom II	155
6.5	«Mirakler skjer».....	157
6.5.1	Landås-saken	157
7.	Refleksjoner om bruk av sannsynlighetsteori	158
APPENDIKS A		
	Studenttestene	167
	Test nr. 1, 2010	167
	Test nr. 2, 2011	168
	Test nr. 3, 2012	171
	Test nr. 4, 2013	173
	Test nr. 5, 2014	176
APPENDIKS B		
	Sannsynlighetsteori.....	179
	Aksiomatikk	179
	Betinget sannsynlighet	181
	Bayes' formel illustrert med Venn-diagram	182
APPENDIKS C		
	Hypotesetesting og bevisvurdering	188
	Hypotesetesting ved flere mulige årsaker	189
	Type I feil og Type II feil.....	191
	Referanser.....	195
	Domsregister.....	203
	Forfatterindeks	205
	Stikkord	207